

van de pachtpenningen hebben ontbroken en zou de pachter volledig met lege handen achter zijn gebleven.

Geen toerekening gebrek/tekortkoming; artikelen 6:74, 6:75 en 7:341 BW

De pachter vorderde een schadevergoeding van € 374.750, bestaande uit onder meer de waarde van het besmet en vernietigd tulpenplantgoed. Hij baseerde deze schadeclaim op artikel 7:341 BW dat bepaalt dat de verpachter verplicht is de door een gebrek veroorzaakte schade te vergoeden als (i) het gebrek na het aangaan van de overeenkomst is ontstaan en aan de verpachter is toe te rekenen, (ii) het gebrek bij het aangaan van de overeenkomst aanwezig was en de verpachter (a) het toen kende of had behoren te kennen of (b) aan de pachter te kennen heeft gegeven dat de zaak het gebrek niet had. Artikel 7:341 BW behelst een aanvulling op en gedeeltelijke precisering van de algemene vermogensrechtelijke artikelen 6:74 en 6:75 BW. Op grond van artikel 6:74 lid 1 BW geldt dat iedere tekortkoming in de nakoming van een verbintenis de schuldenaar verplicht de schade die de schuldeiser daardoor lijdt te vergoeden, tenzij de tekortkoming de schuldenaar niet kan worden toegerekend. Artikel 6:75 BW bepaalt dat een tekortkoming de schuldenaar niet kan worden toegerekend, indien zij niet is te wijten aan zijn schuld, noch krachtens wet, rechtshandeling of in het verkeer geldende opvattingen voor zijn rekening komt. Artikel 7:341 BW bevat een uitwerking van een aantal gevallen van toerekening krachtens de wet. Voor het overige blijft artikel 6:75 BW ook in pachtgeschillen onverkort van kracht. De pachtkamer in eerste aanleg wees de gevorderde schadevergoeding van € 374.750 volledig af, omdat niet voldaan werd aan de toerekeningscriteria van de artikelen 7:341 en 6:75 BW. Het hof neemt dit oordeel over en beargumenteert dat uitvoerig in de rechtsoverwegingen 3.3 t/m en 3.11 van het arrest. Ik verwijs daar kortheidshalve naar en sluit mij daar volledig bij aan.

Toch schadevergoeding op grond van 6:78 BW; overmacht?

De pachter blijft niet volledig met lege handen achter. Naast de bovengenoemde schadevergoeding van € 374.750 vorderde hij in eerste aanleg ook de terugbetaling van de pachtpenningen die betrekking hadden op het met stengelaaltjes besmette pachtperceel, waarmee een bedrag van € 15.155 was gemoeid. Hij baseerde deze vordering op artikel 7:340 BW dat bepaalt dat de pachter, in geval van vermindering van pachtgenot ten gevolge van een gebrek, een daaraan evenredige vermindering van de pachtprijs kan vorderen. In de loop van de procedure in eerste aanleg verminderde de pachter echter zijn eis en trok hij deze vordering om

onbekende redenen in. Desondanks werd de verpachter in eerste aanleg tot terugbetaling van de pachtpenningen veroordeeld. Kennelijk gebruikmakend van haar bevoegdheid ex artikel 25 Rv om ambtshalve de rechtsgronden aan te vullen, oordeelde de pachtkamer dat, nu de tekortkoming niet aan de verpachter kon worden toegerekend, hij wel op grond van artikel 6:78 BW schadeplichtig kon zijn. Dit wetsartikel bepaalt dat, indien een tekortkoming de schuldenaar niet kan worden toegerekend, maar hij in verband met die tekortkoming een voordeel geniet dat hij bij behoorlijke nakoming niet zou hebben gehad, de schuldeiser met toepassing van de regels betreffende ongerechtvaardigde verrijking recht heeft op vergoeding van zijn schade tot ten hoogste het bedrag van dit voordeel. De pachtkamer oordeelde dat het voordeel van de verpachter gelijk was aan de pachtprijs van € 3.500 per ha, in totaal € 15.155, die de pachter voor het bewuste perceel aan hem had betaald. Dienovereenkomstig werd de verpachter op grond van artikel 6:78 BW veroordeeld tot de betaling van een schadevergoeding van € 15.155. Deze veroordeling blijft in hoger beroep in stand. Ik plaats daarbij de volgende kanttekening, waarmee ik deze annotatie afrond.

Met inachtneming van de regels van ongerechtvaardigde verrijking (6:212 BW) werd het in artikel 6:78 BW bedoelde voordeel van de verpachter bepaald op € 15.155, zijnde de volledige door hem ontvangen pachtprijs voor het bewuste perceel. In de gegeven omstandigheden acht ik dat begrijpelijk. De pachter had immers een pachtsom van € 15.155 betaald voor een besmet perceel dat hem geen enkel pachtgenot had opgeleverd. In het verlengde daarvan acht ik aannemelijk dat, wanneer de pachter zijn op artikel 7:340 BW gebaseerde vordering tot evenredige vermindering van de pachtprijs gehandhaafd zou hebben, hem eveneens het volle bedrag van € 15.155 zou zijn toegekend.

mr. J.M.M. Menu

Agrarisch omgevingsrecht

8255

ECLI:NL:RBOBR:2026:1965

Rechtbank Oost-Brabant
27 maart 2026
(mr. M.J.H.M Verhoeven)
(Mestvergistingsinstallatie)

Met noot van mr. N. Knol

Stikstof. Mestvergistingsinstallatie. Milieueffectrapportage (m.e.r.).

[Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo), artt. 2.1 eerste lid onder a, c en e, 3.16, 3.18, 3.19 en 3.21; Invoeringswet Omgevingswet, art. 4.3; Algemene wet bestuursrecht, art. 6:22; Wet milieubeheer, art. 7.16]

Een zaak over een omgevingsvergunning voor een wijziging van een mestverwerkingsinstallatie naar een mestvergistingsinstallatie. De rechtbank is van oordeel dat dit geen geïntegreerde chemische installatie is als bedoeld in categorie C21.6, onder c, van het Besluit milieueffectrapportage (Besluit m.e.r.). Ook de overige beroepsgronden slagen niet.

uitspraak van de enkelvoudige kamer van 27 maart 2026 in de zaak tussen

[eiseres] , uit [vestigingsplaats] , eiseres

(gemachtigde: [naam]),
en

het college van gedeputeerde staten van Noord-Brabant, het college

(gemachtigden: mr. M. Box en mr. M. de Laat).

Als derde-partij neemt aan de zaak deel: [naam] uit [vestigingsplaats] (vergunninghoudster) (gemachtigde: mr. M. Peeters).

Samenvatting

1. Deze uitspraak gaat over de op 22 mei 2025 verleende omgevingsvergunning om de inrichting aan de [adres] in [vestigingsplaats] te veranderen. Deze vergunning ziet ook op het bouwen van een bouwwerk en het handelen in strijd het bestemmingsplan. Eiseres is het niet eens met deze omgevingsvergunning. Zij voert daartoe een aantal beroepsgronden aan.

1.1.

De beroepsgronden slagen niet en de rechtbank laat de omgevingsvergunning in stand. De rechtbank passeert wel enkele gebreken. Hierna legt de rechtbank uit hoe zij tot dit oordeel komt en welke gevolgen dit oordeel heeft.

1.2.

Onder 2 staat het procesverloop in deze zaak. Onder 3 staan de van belang zijnde feiten en omstandigheden die hebben geleid tot het bestreden besluit. Daarna volgt de beoordeling door de rechtbank. Aan het eind staat de beslissing van de rechtbank en de gevolgen daarvan.

Procesverloop

2. Het college heeft op 22 mei 2025 een omgevingsvergunning verleend voor het veranderen van

de inrichting alsmede voor het verbouwen en het afwijken van het bestemmingsplan, als bedoeld in artikel 2.1 eerste lid onder a, c en e, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo).

2.1.

Eiseres heeft beroep ingesteld tegen het bestreden besluit.

2.2.

Het college heeft op het beroep gereageerd met een verweerschrift.

2.3.

De rechtbank heeft het beroep op 14 januari 2026 op zitting behandeld, gelijktijdig met de zaak SHE 26/15. Hieraan hebben deelgenomen de gemachtigde van eiseres, de gemachtigden van het college en [naam] namens vergunninghoudster met de gemachtigde. Het beroep in de zaak SHE 26/15 is daarna ingetrokken.

Beoordeling

Feiten en omstandigheden

3. De rechtbank gaat uit van de volgende feiten:

- Het project bevindt zich in het buitengebied van [vestigingsplaats] en ligt direct ten noorden van de rioolwaterzuiveringsinstallatie van het waterschap Aa en Maas (RWZI [vestigingsplaats]).
- Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is “Rijntakken” op een afstand van ongeveer 8,6 km.
- Op de projectlocatie is een biomassavergistingsinstallatie aanwezig. Na 2015 is de installatie enige tijd niet operationeel geweest. Vergunninghoudster heeft de installatie in 2017 overgenomen en na onderhoudswerkzaamheden weer in gebruik genomen.
- Voor de biomassavergistingsinstallatie is in het verleden een milieuvergunning verleend voor co-vergisting. De vergunde verwerkingscapaciteit bedroeg maximaal 34.565,5 ton mest per jaar en maximaal 17.009 ton co-substraten per jaar (totaal 51.574,5 ton per jaar). Voor deze bedrijfsvoering waren verschillende gebouwen en bouwwerken aanwezig en vergund, zoals een loods voor het scheiden van mest en vijf grote mestsilo's (twee hoofdvergisters, twee navergisters en één silo voor vooropslag van mest). Daarnaast waren ook vier kleinere silo's aanwezig (voor opslag van vloeibaar co-product) en een weegbrug. Er zijn in het verleden ook verschillende andere bouwwerken vergund, die niet zijn gerealiseerd.
- Op 24 april 2018 heeft het college naar aanleiding van een door de rechtsvoorganger van vergunninghoudster ingediende aanmeldingsnotitie besloten dat voor het wijzigen van de bestaande mestverwerkingsinstallatie (door de capaciteit te verhogen van 34.500 m³ drijfmest en

co-producten per jaar naar 100.000 m³ drijfmest per jaar) geen milieueffectrapportage hoeft te worden opgesteld.

- Op 18 november 2021 is een omgevingsvergunning (revisie) verleend voor wijziging van de biomassavergistingsinstallatie naar een mestbewerkingsinstallatie en het vergroten van de verwerkingscapaciteit tot 100.000 m³ dierlijke drijfmest. Eiseres heeft hiertegen beroep ingesteld. In de uitspraak van 19 oktober 2023² is het hiertegen gerichte beroep ongegrond verklaard. Eiseres heeft hoger beroep ingesteld bij de Afdeling bestuursrechtspreek van de Raad van State (Afdeling). Hierop is nog geen uitspraak gedaan.
- Vergunninghoudster heeft op 24 mei 2019 ook een watervergunning aangevraagd bij het dagelijks bestuur van het Waterschap Aa en Maas (Waterschap) voor het lozen van afvalwater van de mestverwerkingsinstallatie op het oppervlaktewater ter hoogte van de [adres]. Het Waterschap heeft op 13 januari 2022 een watervergunning verleend.
- Op 25 april 2023 is een veranderingsvergunning verleend waarmee voorschriften inzake een geurbeheersplan zijn toegevoegd
- Op 29 augustus 2023 heeft vergunninghoudster een aanvraag ingediend met betrekking tot het veranderen van een bedrijf voor het wijzigen van de mestverwerkingsinstallatie naar een co-vergistingsinstallatie en het verwerken van digestaat (mestverwaarding) op de projectlocatie. Binnen de inrichting wordt vergisting als mestverwerkingsstap toegevoegd, zodat (groen)gas kan worden geproduceerd. De capaciteit wijzigt hierbij van 100.000 ton (m³) drijfmest naar 90.000 ton (m³) drijfmest en 10.000 ton (m³) co-producten per jaar. Het digestaat dat na het vergistingsproces overblijft wordt op dezelfde wijze en met dezelfde installaties en machines verder verwerkt als in de vergunde situatie en met dezelfde emissiepunten. Wel wordt een Warmtekrachtkoppeling (WKK) in gebruik genomen en komt er binnen de bestaande mestverwerkingsloods een groen-gasopwaardeerinstallatie, met daarbij een opslag voor geurstof Tetrahydrothiofeen (THT). De rest van de mestverwerking (het digestaat) zal dus volgens de overige vergunde verwerkingsstappen ongewijzigd plaatsvinden.
- Vergunninghoudster heeft de voorgenomen activiteit bij het college op 8 februari 2023 aangemeld

door middel van een aanmeldingsnotitie. Op 14 augustus 2023 heeft het college besloten dat voor deze voorgenomen activiteit geen milieueffectrapport opgesteld hoeft te worden.

4. Op 1 januari 2024 is de Wabo ingetrokken en is de Omgevingswet in werking getreden. Omdat voor die datum de aanvraag om de omgevingsvergunning is ingediend, is in deze zaak de Wabo met de onderliggende regelingen nog van toepassing. Dat volgt uit het overgangsrecht van artikel 4.3 van de Invoeringswet Omgevingswet.

Beoordeling beroepsgronden

5. De rechtbank stelt vast dat eiseres met betrekking tot de activiteiten bouwen (het bouwen van een schoorsteen) en het afwijken van het bestemmingsplan (ten behoeve van het afwijken van de toegelaten bouwhoogte van de schoorsteen) geen beroepsgronden heeft aangevoerd.

6. Volgens eiseres is sprake van de oprichting van een geïntegreerde chemische installatie als bedoeld in categorie C21.6, onder c, van het Besluit milieueffectrapportage (Besluit m.e.r.). Het is een complexe installatie met meerdere proceseenheden. Daardoor is sprake van een MER-plicht. Door het besluit wordt een IPPC installatie toegevoegd aan de al bestaande installatie, waardoor sprake is van oprichting en niet van uitbreiding. Verder is sprake van “fabricage op industriële schaal van stoffen door chemische omzetting”. Eiseres verwijst in dit verband naar de uitspraak over een installatie in [plaats] van de Afdeling van 27 juli 2022³. Dat in het verleden geen MER is gemaakt, ontslaat het college er niet van om een MER alsnog verplicht te stellen om de eerdere schending van het unierecht ongedaan te maken.

6.1.

Volgens het college is geen sprake van een fysieke uitbreiding van de installatie. De bestaande installatie betreft namelijk geen geïntegreerde chemische installatie, maar een installatie voor de verwijdering van afval, en valt onder categorie 18.1, onderdeel D, van de bijlage bij het Besluit m.e.r. In de loods worden een WKK-installatie en een container met een installatie voor het opwaarderen naar biogas geplaatst. De verdere installatie wijzigt niet. Er is dan ook geen sprake van fabricage van digestaat. Het primaire doel van het bedrijfsproces is om gas te maken door het vergisten van mest en co-producten. Digestaat komt in het kader van dit bedrijfsproces vrij, maar het produceren van digestaat is geen primair doel binnen dit bedrijf. Digestaat is slechts

² ECLI:NL:RBOBR:2023:4983

³ ECLI:NL:RVS:2022:2157

iets waar men vanaf moet. Daarmee verschilt de installatie van die in [plaats] waarin door het betrokken bedrijf beoogd werd om mestkorrels te produceren. Het college verwijst verder naar uitspraken van de Afdeling bestuursrechtspreek van de Raad van State⁴ en van de rechtbanken Gelderland en Midden-Nederland.⁵ Het college betwijfelt of de wetgever bij het beschrijven van categorie C21.6 van het Besluit m.e.r. wel producenten van organische meststoffen voor ogen had.

6.2.

Vergunninghoudster heeft aangegeven dat de wijzigende energiemarkt reden is geweest om wederom een vergunning voor een vergistingsinstallatie aan te vragen. Een vergunning voor het wijzigen van de werking van de inrichting is noodzakelijk vanwege plaatsing van de opwaardeerinstallatie. Daar zag de oorspronkelijke vergunning voor de vergistingsinstallatie niet op. Verder verandert er niets in de installatie. De verwerkte mest wordt gehygiëniseerd voor de export naar het buitenland.

6.3.

Categorie C21.6 van bijlage 1 bij het Besluit MER luidt als volgt:

“De oprichting van een geïntegreerde chemische installatie, dat wil zeggen een installatie voor de fabricage op industriële schaal van stoffen door chemische omzetting, waarin verscheidene eenheden naast elkaar bestaan en functioneel met elkaar verbonden zijn, bestemd voor de fabricage van:

(...)

c. fosfaat-, stikstof- of kaliumhoudende meststoffen (enkelvoudige of samengestelde meststoffen),

(...).

Categorie D21.6 luidt als volgt:

“De wijziging of uitbreiding van een geïntegreerde chemische installatie, dat wil zeggen een installatie voor de fabricage op industriële schaal van stoffen door chemische omzetting, waarin verscheidene eenheden naast elkaar bestaan en functioneel met elkaar verbonden zijn, bestemd voor de fabricage van:

(...)

c. fosfaat-, stikstof- of kaliumhoudende meststoffen (enkelvoudige of samengestelde meststoffen),

(...).

In de bijlage bij het Besluit m.e.r. onder a wordt onder *oprichting van een inrichting* verstaan een uitbreiding van een inrichting door de oprichting van een nieuwe installatie;

6.4.

De rechtbank heeft in de uitspraak van 19 oktober 2023 expliciet geoordeeld dat de omgevingsvergunning voor de wijziging van de biomassavergistingsinstallatie naar een mestbewerkingsinstallatie terecht is verleend door het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Oss omdat de hierin vergunde installatie géén IPPC installatie omvatte. De rechtbank merkte de levering van dikke fractie niet aan als het zich ontdoen van een restproduct, juist omdat de dikke fractie een bewerking ondergaat en wordt gehygiëniseerd ten behoeve van de export.

6.5.

In het bestreden besluit wordt een co-vergistingsinstallatie wederom vergund. Dat is een IPPC installatie en daarom is het college ook het bevoegd gezag. De rechtbank is van oordeel dat in dit geval wel sprake is van de oprichting van een inrichting als bedoeld in het besluit m.e.r., ook al zijn de feitelijke wijzigingen aan de installatie beperkt.

6.6.

De rechtbank is van oordeel dat het primaire product van de installatie biogas is. Digestaat is een restproduct waar wel verwerkingen op plaatsvinden. Uit de door eiseres genoemde uitspraak van de Afdeling van 27 juli 2022⁶ volgt dat dit neveneffect ook moet worden beoordeeld om uit te sluiten dat sprake is van een geïntegreerde chemische installatie. Of het gaat om een hoofddoel, of een nevendoel, is volgens de Afdeling namelijk van ondergeschikt belang. Om een installatie aan te merken als een geïntegreerde chemische installatie als bedoeld in categorie C21.6, moet aan vier cumulatieve vereisten worden voldaan:

- Bij de vergisting is sprake van een chemisch proces;
- De installatie is bestemd voor de fabricage van de ontstane producten;
- Er is sprake van een industriële schaal;
- Er zijn verscheidene eenheden die naast elkaar functioneel met elkaar zijn verbonden.

6.7.

De rechtbank is van oordeel dat deze installatie niet is bestemd voor de fabricage van digestaat als meststof, want aan het restproduct digestaat worden vervolgens geen stoffen toegevoegd om het restproduct te verbeteren. Hiermee verschilt deze installatie van de installatie in de uitspraak van de Afdeling van 27 juli 2022. Het hygiëniseren van mest is iets anders dan het fabriceren van meststoffen. Nu niet aan de

⁴ De uitspraak van 19 februari 2014, ECLI:NL:RVS:2014:555

⁵ de uitspraak van de rechtbank Gelderland van 27 juni 2025 (ECLI:NL:RBGEL:2025:4999) en de uitspraak van de rechtbank Midden-Nederland van 5 december 2025 (ECLI:NL:RBMNE:2025:6505)

⁶ ECLI:NL:RVS:2022:2157

tweede vereiste wordt voldaan, is om die reden al geen sprake van een geïntegreerde chemische installatie en behoeven de andere vereisten geen verdere bespreking.

7. Eiseres heeft kritiek op het m.e.r.-beoordelingsbesluit. Er is niet ingegaan op de mogelijke nuttige toepassing van co-producten, noch op de energiebehoefte voor de productie van co-producten. De emissies door de vergunde fakkel en de WKK van onder meer NO_x, SO₂, restanten NH₃, en de zeer zorgwekkende stoffen formaldehyde en benzeen worden in het geheel niet besproken. De inrichting grenst direct aan de RWZI [vestigingsplaats], hetgeen leidt tot een cumulatie van geuremissies. Deze cumulatie is niet in beeld gebracht. Ter zitting heeft eiseres twijfels over de lektheid van de installatie naar voren gebracht.

7.1.

In het m.e.r.-beoordelingsbesluit heeft het college ten aanzien van het gebruik van natuurlijke hulpbronnen aangegeven dat ten behoeve van de bedrijfsvoering leidingwater, diesel en een klein deel van het zelf geproduceerd biogas worden gebruikt. Er is niet ingegaan op een andere nuttige toepassing van co-producten. Het beschreven A&V- en AO/IC-beleid geeft volgens het college voldoende inzicht in de kwalificatie van de co-producten. Uit de resultaten van het luchtkwaliteitsrapport blijkt dat alle immissies op toetspunten lager zijn dan in de voorheen geldende vergunde situatie als gevolg van de afnemende emissies voor wegverkeer. Het toevoegen van emissiebronnen op zich, betekent niet automatisch dat er belangrijke nadelige milieueffecten zijn. De noodfakkel zal slechts incidenteel worden gebruikt. Er zullen geen relevante emissies van formaldehyde en benzeen optreden waarbij het college opmerkt dat emissie van formaldehyde slechts bij onvolledige verbranding zal optreden. Emissies van benzeen en ammoniak zullen bij volledige verbranding niet optreden. Het vergisten zal juist leiden tot het omzetten of benutten van veel potentiële ammoniak- en methaanemissies. De SO₂ emissies zullen verwaarloosbaar zijn. Het college merkt tot slot op dat rechtstreeks werkende regels in het Activiteitenbesluit milieubeheer en het Besluit activiteiten leefomgeving voldoende bescherming bieden aan omwonenden of de omgeving. Met betrekking tot cumulatie merkt het college op dat genoemde geur-emitterende activiteiten bestaande activiteiten zijn. Van beide wordt (individueel) getoetst of voldaan kan worden aan het aanvaardbaar geurhinderniveau. Cumulatie kan relevant zijn, maar wanneer van beide duidelijk is dat de geurbelasting in de omgeving gelijk blijft of daalt, zal ook gecumuleerd de geurbelasting

dalen. Daarmee is voldoende invulling gegeven aan het in beeld krijgen van de milieugevolgen.

7.2.

De vraag of een MER moet worden gemaakt, wordt beantwoord aan de hand van de criteria in bijlage III bij richtlijn 2014/52/EU. Hierbij wordt gekeken naar de kenmerken van het project, de locatie van het project en de soort en kenmerken van het potentiële effect. De inhoudelijke eisen die aan de mededeling in het kader van de m.e.r.-beoordeling worden gesteld, zijn opgenomen in bijlage II bij de mer-richtlijn. Deze zijn omgezet in artikel 7.16 van de Wet milieubeheer. Hierin is bepaald dat bij de mededeling in ieder geval een beschrijving wordt verstrekt, voor zover er informatie over deze gevolgen beschikbaar is, van de waarschijnlijk belangrijke gevolgen die de activiteit van het milieu kan hebben ten gevolge van de verwachte residuen en emissies en de productie van afvalstoffen en het gebruik van natuurlijke hulpbronnen, met name bodem, land, water en biodiversiteit. Het begrip “nuttige toepassing” is in het Besluit m.e.r. zelf niet omschreven.

7.3.

De rechtbank is van oordeel dat het college heeft kunnen volstaan met de beschrijving die is gegeven in het m.e.r. beoordelingsbesluit, gegeven de inhoud van het uiteindelijke bestreden besluit, en zich op het standpunt heeft kunnen stellen dat geen MER behoefde te worden gemaakt. Een m.e.r.-beoordeling betreft geen verkapte vergunningverlening. Het gaat alleen om de vraag of er een MER moet worden opgesteld ten behoeve van de verlening van de vergunning (en of er dus een uitgebreider onderzoek moet worden verricht of dat kan worden volstaan met een normale onderbouwing). Op dat moment hoeft nog niet duidelijk te zijn wat de exacte gevolgen zijn voor natuur en milieu (dat hoeft pas duidelijk te zijn in de uiteindelijke omgevingsvergunning). De rechtbank neemt hierbij in aanmerking dat de m.e.r.-beoordeling moet worden verricht voordat de vergunning wordt aangevraagd. Het college is hierbij naar het oordeel van de rechtbank niet gehouden tot een diepgaande beoordeling van de nuttige toepassing van alle stoffen die worden toegepast in de installatie. Het college heeft in de emissies naar de lucht, mede gelet op het luchtkwaliteitsonderzoek, geen aanleiding hoeven zien om een MER te verlangen. Hetzelfde geldt voor de geuremissies van de installatie ondanks de cumulatie van geuremissies vanwege de nabije ligging van de RWZI.

7.4.

De rechtbank ziet de twijfels van eiseres over de lektheid van de installatie als een nieuwe

beroepsgrond. Het inbrengen van deze beroepsgrond tijdens de zitting acht de rechtbank in strijd met een goede procesorde en de rechtbank zal deze dan ook verder niet beoordelen.

8. Eiseres merkt op dat er in de aangehechte AERIUS berekeningen van uit is gegaan dat de emissie van fakkelen gelijk is aan de referentiesituatie. Onduidelijk is echter wat wordt afgefakkeld in de referentiesituatie, waar nog geen sprake is van vergisting. Bij vergisting komt naast methaan ook NH₃ vrij. Deze emissies zijn niet betrokken in de AERIUS berekening. Daarom heeft het college onvoldoende beoordeeld of een verklaring van geen bedenkingen vanwege de mogelijke gevolgen voor Natura 2000-gebieden had moeten worden aangevraagd. Eiseres kan niet beoordelen of een natuurvergunning is aangevraagd voor hetzelfde project.

8.1.

Het college merkt op dat voor de activiteit natuur op 22 januari 2025 door vergunninghoudster een aparte aanvraag is ingediend. Eiseres kan haar bezwaren daartegen naar voren brengen in het kader van de te volgen procedure voor de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit. De aanvraag is gehecht aan het verweerschrift. Dezelfde AERIUS berekening is aangehecht

8.2.

Omdat de aanvraag voor een natuurvergunning is ingediend voordat het bestreden besluit werd genomen, bestaat er geen aanhaakplicht. De aanvraag maakt onderdeel uit van de op de zaak betrekking hebbende stukken. Eiseres had moeten onderbouwen dat deze aanvraag betrekking heeft op een ander project. Nu zij dit heeft nagelaten, gaat de rechtbank er vanuit dat dit niet het geval is. Deze beroepsgrond slaagt niet.

9. Eiseres stelt dat niet in geschil is dat de BBT-conclusies afvalbehandeling en afgas- en afvalwaterbehandeling van toepassing zijn omdat sprake is van een IPPC installatie. In het bestreden besluit is niet beoordeeld of BBT 7 en BBT 20 uit deze conclusies in acht zijn genomen. Er lijken geen voorschriften te zijn gesteld.

9.1.

Het college stelt dat sprake is van een IPPC-installatie, genoemd in Bijlage 1, categorie 5.3b van de Richtlijn industriële emissies (RIE). BBT Common Waste Water and Waste Gas Treatment (CWW) is hierop volgens het college niet van toepassing. De BBT conclusies inzake afvalbehandeling zijn wel van toepassing en hieraan is in het kader van het bestreden besluit ook getoetst. In het bestreden besluit wordt verwezen naar de toetsing die is gehecht aan de aanvraag. Eiseres

geeft niet aan op welke punten materieel niet aan de BBT zou worden voldaan.

9.2.

BBT 7 van de BREF afvalbehandeling geeft aan dat BBT is om emissies naar water te monitoren in een bepaalde frequentie en in overeenstemming met de EN-normen. Indien er geen EN-normen beschikbaar zijn, is de BBT om ISO-, nationale of andere internationale normen te gebruiken die garanderen dat er gegevens van gelijkwaardige wetenschappelijke kwaliteit worden aangeleverd. BBT 20 van de BREF afvalbehandeling geeft aan dat BBT is om emissies naar water te verminderen en, om afvalwater te behandelen door middel van een geschikte combinatie van de genoemde technieken.

9.3.

De rechtbank stelt vast dat aan de aanvraag een IPPC toets aan het Best Available Techniques (BAT) Reference Document (BREF) afvalbehandeling is gehecht. Deze toets maakt onderdeel uit van het bestreden besluit. In de IPPC toets wordt aan de afzonderlijke BBT-conclusies getoetst, ook aan conclusies 7 en 20. Hierbij is aangegeven dat wordt gemonitord volgens conclusie 7 op basis van de verleende watervergunning. Verder is onderbouwd op welke wijze toepassing wordt gegeven aan de in BBT-conclusie 20 genoemde technieken. Eiseres heeft niet aangegeven waarom de uitkomst van deze toets onjuist zou zijn. Deze beroepsgrond slaagt niet.

10. Eiseres betoogt dat het college niet kon volstaan met de verwijzing naar de watervergunning van 2022. Het advies van het Waterschap en de eerdere vergunning zijn niet ter inzage gelegd. Omdat in het bestreden besluit een nieuwe IPPC installatie wordt vergund, dient opnieuw te worden getoetst aan de Kaderrichtlijn water. Eiseres concludeert dat er ten onrechte geen coördinatie heeft plaatsgevonden met de Waterwet.

10.1.

Het college erkent dat het bestreden besluit een kennelijke verschrijving bevat. In het besluit wordt verwezen naar de Waterwetvergunning van 2 juni 2002. Bedoeld is de watervergunning van 13 januari 2022 (zaaknummer 065435679). Op grond van artikel 3.16 van de Wabo dienen aanvragen op grond van de Waterwet en de Wabo gecoördineerd te worden afgehandeld als er sprake is van handelingen waarvoor een watervergunning als bedoeld in artikel 6.27, eerste lid, van de Waterwet is vereist. De aangevraagde wijzigingen leiden niet tot wijzigingen in de aard en samenstelling van het te lozen effluent. Er bestaat daarom geen noodzaak tot het wijzigen van de kwalitatieve lozingsvoorschriften in de watervergunning van 13 januari 2022.

10.2.

Het advies van het Waterschap van 8 december 2023 luidt als volgt:

“Als het materiaal (co-producten) wat in gebruik genomen wordt bij de bio vergister is toegestaan volgens de daarvoor geldende wet- en regelgeving heeft dit geen effect op de aard en samenstelling van het afvalwater wat ontstaat uit deze installatie. De voorschriften zoals opgesteld hoeven niet aangepast te worden.”

10.3.

De coördinatieregeling tussen de Wabo en de Waterwet houdt in dat de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een IPPC-installatie tegelijk wordt ingediend met de aanvraag om de watervergunning (artikel 3.18 van de Wabo), dat het bestuursorgaan dat bevoegd is tot verlenen van de watervergunning advies uitbrengt aan het bevoegd gezag voor de omgevingsvergunning (artikel 3.19 van de Wabo), en dat in de omgevingsvergunning melding wordt gemaakt van de invloed die de samenhang tussen de beschikkingen op de onderscheidene aanvragen heeft gehad op de inhoud van de omgevingsvergunning of de beschikking tot wijziging van voorschriften van de omgevingsvergunning (artikel 3.21 van de Wabo).

10.4.

Het is de rechtbank onduidelijk of het advies van het Waterschap apart ter inzage heeft gelegen. Naar het oordeel van de rechtbank is eiseres hierdoor niet in haar belangen geschaad omdat de strekking van het korte advies volledig is weergegeven in het ontwerpbesluit en het definitieve besluit. De rechtbank is verder van oordeel dat het bestreden besluit inderdaad een kennelijke verschrijving bevat die ook kenbaar had kunnen zijn voor eiseres (de verlening van de watervergunning van 13 januari 2022 was ook bekend in de procedure rond de verlening van de vorige omgevingsvergunning). De rechtbank passeert beide gebreken met toepassing van artikel 6:22 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb).

10.5.

Het college heeft in het bestreden besluit terecht aangenomen op basis van het advies van het Waterschap dat coördinatie niet was vereist omdat de wijziging van de inrichting geen effect heeft op de aard en samenstelling van het afvalwater. Dat met de co-producten andere stoffen worden toegepast in de installatie doet hier niets aan af. Het Waterschap heeft de toepassing van co-producten onderkend bij het geven van het advies. Het indienen van een aanvraag voor het wijzigen van de watervergunning is niet vereist. Eiseres heeft ter zitting gewezen op de Beleidsregel vergunningverlening voor lozingen vanuit mestverwerkingsinstallaties 2023 van het

Waterschap (in werking getreden op 24 maart 2023) waar het document ‘Het aanwijzen van BBT voor effluentbehandeling bij mestverwerkingsinstallaties’ is aangehecht en heeft opgemerkt dat de eerder verleende watervergunning is gedateerd. Het Waterschap heeft de beleidsregel niet kenbaar betrokken bij haar advies. De beleidsregel kan niet betrokken zijn bij de eerder verleende watervergunning want de Dit neemt niet weg dat er geen verplichting is ontstaan om een nieuwe watervergunning aan te vragen. De rechtbank neemt hierbij in aanmerking dat de in de beleidsregel vermelde indicatieve prestatiekenmerken voor BBT/BBT+ niet hetzelfde zijn als de op te nemen grenswaarden in een lozingsvergunning. Daarmee is coördinatie ook niet vereist. De beroepsgrond slaagt niet.

Conclusie en gevolgen

11. De rechtbank is van oordeel dat het beroep ongegrond is.

11.1.

Omdat de rechtbank gebreken in het bestreden besluit heeft geconstateerd die zij heeft gepasseerd met toepassing van artikel 6:22 van de Awb, moet het college de door eiseres gemaakte proceskosten aan haar vergoeden. De rechtbank bepaalt deze vergoeding met toepassing van het Besluit proceskosten bestuursrecht op € 1.868,- omdat de gemachtigde van eiseres een beroepschrift heeft ingediend en aan de zitting heeft deelgenomen. Verder zijn er geen kosten gemaakt die vergoed kunnen worden.

Beslissing

De rechtbank:

- verklaart het beroep ongegrond;
- veroordeelt het college tot betaling van € 1.868,- aan proceskosten aan eiseres.

Noot

De hier te bespreken uitspraak van de Rechtbank Oost-Brabant past in een inmiddels omvangrijke reeks rechtbank-uitspraken van het afgelopen jaar, over de vraag of mestvergistingsinstallaties en co-vergistingsinstallaties moeten worden aangemerkt als geïntegreerde chemische installaties (hierna: GCI) in de zin van onderdeel F3 van bijlage V bij het Omgevingsbesluit (voorheen categorie C21.6, onder c, Besluit milieueffectrapportage). Dat is belangrijk, omdat een positief antwoord op die vraag tot gevolg heeft dat voor een dergelijk project een project-milieueffectrapport (hierna: project-MER) moet worden gemaakt. Die vraag heeft sinds de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van 27 juli 2022 inzake de bioraffinage-installatie in Grubbenvorst (ABRvS 27 juli 2022, ECLI:NL:RVS:2022:2157 (hierna: Grubbenvorst-uitspraak)) sterk aan belang

gewonnen. In die uitspraak oordeelde de Afdeling dat de desbetreffende installatie kwalificeerde als een GCI en formuleerde zij vier cumulatieve criteria waaraan een installatie moet voldoen om als zodanig te kunnen worden aangemerkt. Sindsdien worden deze criteria in lagere rechtspraak volop toegepast. Daarbij is inmiddels een consistente lijn zichtbaar. Ook de onderhavige uitspraak sluit bij die lijn naadloos aan. *Relevantie van de kwalificatie als geïntegreerde chemische installatie*

De kwalificatie van een mestvergistingsinstallatie als GCI is belangrijk. Voor de oprichting van een GCI geldt op grond van artikel 16.43, eerste lid, Omgevingswet, in samenhang met artikel 11.6, eerste lid, Omgevingsbesluit en onderdeel F3 van bijlage V bij het Omgevingsbesluit, namelijk een directe project-milieueffectrapportageplicht (hierna: project-mer-plicht). Indien een mestvergistingsinstallatie daarentegen niet als GCI kwalificeert, valt zij in de regel onder onderdeel L2 van bijlage V bij het Omgevingsbesluit, dat betrekking heeft op installaties voor de verwijdering van niet-gevaarlijke afvalstoffen. In dat geval geldt niet zonder meer een project-mer-plicht, maar slechts een project-mer-beoordelingsplicht. Dat verschil is aanzienlijk. Waar een project-MER een omvangrijk onderzoek naar milieugevolgen vereist, beperkt een mer-beoordeling zich tot de vraag óf dergelijke gevolgen zodanig kunnen zijn dat een MER noodzakelijk is. In verreweg de meeste gevallen is de uitkomst van een dergelijke beoordeling dat een MER niet noodzakelijk is.

De vraag of een installatie is aan te merken als GCI is daarmee in de praktijk vaak bepalend voor de omvang van de onderzoekslasten waarmee een initiatiefnemer wordt geconfronteerd.

De Grubbenvorst-uitspraak

In de Grubbenvorst-uitspraak heeft de Afdeling haar voormalige rechtspraak over het begrip GCI bijgesteld en verduidelijkt.⁷

De Afdeling leidde uit de toenmalige categorie C21.6, onder c, Besluit mer vier cumulatieve vereisten af. Kort gezegd moet sprake zijn van (i) chemische omzetting, (ii) een installatie die bestemd is voor de fabricage van de in de categorie genoemde stoffen, (iii) fabricage op industriële schaal en (iv) verschillende functioneel met elkaar verbonden productie-eenheden.

De Afdeling kwam tot het oordeel dat aan al deze vereisten was voldaan. Vergisting werd aangemerkt

als een vorm van chemische omzetting. Daarnaast was de installatie volgens de Afdeling bestemd voor de productie van mestkorrels en ammoniumsulfaat, stoffen die kwalificeren als respectievelijk fosfaat-, kalium- en stikstofhoudende meststoffen. En tot slot vond de productie plaats op industriële schaal en bestond de inrichting uit verschillende functioneel samenhangende installatiedelen.

Met name het tweede criterium – het vereiste dat de installatie “bestemd is voor de fabricage van” de genoemde stoffen – heeft sindsdien aanleiding gegeven voor discussie. Initiatiefnemers – en in de rechtbankuitspraken vaak ook de bevoegde gezagen – nemen de stelling in dat bij mestvergisting niet kan worden gesproken van een installatie die “bestemd is voor” de fabricage van de genoemde meststoffen. Mest gaat de installatie immers in en komt er als digestaat weer uit, zonder dat daaraan verdere stoffen worden toegevoegd of handelingen op worden verricht. Bovendien is de resterende mest veelal niet verhandelbaar, maar moet de initiatiefnemer juist kosten maken om zich daarvan te ontdoen. De Afdeling overwoog hierover met betrekking tot de specifieke installatie in de Grubbenvorst-uitspraak in rechtsoverweging 5.4: *“Mestkorrels en ammoniumsulfaat zijn immers stoffen die RMS beoogt te fabriceren. Of dat het hoofddoel of een neven-doel is, is gelet op de tekst van categorie C21.6 niet van belang.”*

Deze passage laat ruimte voor twee interpretaties. Enerzijds kan zij zo worden gelezen dat het niet relevant is of de productie van meststoffen een hoofd- of neven-doel vormt, zolang die productie maar wordt beoogd en dus in elk geval *een* doel van de installatie is. Anderzijds zou kunnen worden verdedigd dat de Afdeling heeft bedoeld dat het bestaan van een fabricagedoel überhaupt niet doorslaggevend is. Als een installatie de fabricage van de stoffen tot gevolg heeft, is dan al aan dit criterium voldaan.

In de lagere rechtspraak is dit criterium sinds de Grubbenvorstuitspraak volop toegepast, met een duidelijke lijn tot gevolg: de rechtbanken kiezen voor de eerste interpretatie. De voorliggende uitspraak is de nieuwste in deze reeks.

De voorliggende uitspraak

De onderhavige zaak betreft een milieuvergunning naar oud recht voor de wijziging van een bestaande mestverwerkingsinstallatie naar een covergistingsinstallatie. In beroep werd onder meer aangevoerd dat voor het project ten onrechte geen milieueffectrapport was opgesteld, omdat sprake zou zijn van een GCI.

⁷ Voor de Grubbenvorst-uitspraak hanteerde de Afdeling nog het criterium dat een GCI meerder afzonderlijk verhandelbare tussenproducten produceerde. Zie bijvoorbeeld ABRvS 16 januari 2008, ECLI:NL:RVS:2008:BC2094, r.o. 2.2.6. Dat criterium is met de Grubbenvorst-uitspraak komen te vervallen.

De rechtbank toetst de installatie aan de criteria uit de Grubbenvorst-uitspraak. Die toetsing blijft relatief beknopt. Doorslaggevend acht de rechtbank dat het digestaat dat na het vergistingsproces resteert niet verder wordt verwerkt tot een meststofproduct. Aan het digestaat worden geen stoffen toegevoegd en er vindt ook geen nadere behandeling plaats die erop gericht is het digestaat als meststof te fabriceren of te verbeteren. De mest gaat als afvalstof de installatie in en komt er, zij het in gewijzigde vorm, ook weer als afvalstof uit.

Onder die omstandigheden oordeelt de rechtbank dat de installatie niet is “bestemd voor de fabricage van” fosfaat-, stikstof- of kaliumhoudende meststoffen. Alleen al daarom wordt niet voldaan aan één van de vier cumulatieve Grubbenvorst-criteria en is dus geen sprake van een GCI.

Een duidelijke lijn in de lagere rechtspraak

De motivering van de rechtbank Oost-Brabant staat niet op zichzelf. Op dezelfde dag verscheen bijvoorbeeld een uitspraak van de Rechtbank Overijssel over de installatie van Groen Gas Goor.⁸ Ook daar werd onder verwijzing naar de Grubbenvorst-criteria geoordeeld dat geen sprake was van een GCI. De rechtbank benadrukte dat de aangevoerde mest als afvalstof de installatie inging en er eveneens als afvalstof weer uitkwam. Daarbij werd van belang geacht dat geen verdere behandeling plaatsvond, zoals het toevoegen van stoffen, het produceren van mestkorrels of het drogen van de mest.

Vergelijkbare overwegingen zijn terug te vinden in recente uitspraken van de rechtbanken Noord-Nederland, Midden-Nederland en Gelderland en een eerdere uitspraak van rechtbank Oost-Brabant.⁹ De rechtbanken komen in deze uitspraken telkens tot dezelfde conclusie: als het digestaat na de vergisting niet verder wordt verwerkt en/of er geen verdere stoffen aan worden toegevoegd, wordt niet voldaan aan het vereiste dat de installatie is bestemd voor de fabricage van meststoffen en is dus geen sprake van een GCI.

Op basis van deze uitspraken lijkt dan ook de conclusie gerechtvaardigd dat de rechtbanken het “bestemd voor”-criterium inmiddels relatief uniform uitleggen. Daarbij is duidelijk dat de rechtbanken kiezen voor de eerste van de twee mogelijke interpretaties van overweging 5.4 van de Grubbenvorstuitspraak: het fabriceren van de meststoffen mag een neven doel in plaats van een hoofddoel zijn, maar het moet in elk

geval *een* doel zijn van de installatie. Of de installatie die fabricage tot doel heeft, wordt beoordeeld aan de hand van de vraag of het digestaat na vergisting nog een aanvullende behandeling ondergaat en of daarbij stoffen worden toegevoegd of producten worden vervaardigd die zich onderscheiden van de oorspronkelijk aangevoerde mest.

Beschouwing

Deze invulling van het criterium “bestemd voor de fabricage van” volgt niet rechtstreeks uit de tekst van de Grubbenvorst-uitspraak, maar is naar mijn mening wel goed verdedigbaar. Daarbij is allereerst van belang dat in de Grubbenvorst-uitspraak het digestaat na vergisting niet eenvoudigweg werd afgevoerd, maar juist verder werd verwerkt tot mestkorrels en ammoniumsulfaat. De fabricage van die producten vormde daar dus een wezenlijk onderdeel van het proces. Dat was in de installaties die bij de rechtbankuitspraken aan de orde waren niet het geval.

Daarnaast sluit de gekozen benadering aan bij de gewone betekenis van het begrip “fabricage”. Fabricage impliceert immers een actieve handeling: het vervaardigen of produceren van een bepaald product. Wanneer mest de installatie binnenkomt en, zonder wezenlijke verdere bewerking, als digestaat weer naar buiten komt, ligt het niet voor de hand om te spreken van fabricage van een meststof.

Tegelijkertijd zijn bij de gekozen lijn ook kanttekeningen te plaatsen. De vraag of een directe project-mer-plicht geldt, wordt hierdoor immers mede afhankelijk van de doelstelling van de exploitant. Dat introduceert een zekere subjectieve component in een kwalificatievraag die in beginsel objectief zou moeten zijn. De rechtbanken ondervangen dit probleem deels door aan de beoordeling van de bedoeling van de exploitant een objectieve component toe te voegen, met de beoordeling of nog verdere verwerking van het digestaat plaatsvindt. Die objectieve component heeft echter tot gevolg dat de vraag of een MER moet worden gemaakt, afhangt van slechts een heel klein deel van het totale proces. Een relatief beperkte nabehandeling van digestaat – bijvoorbeeld het drogen tot mestkorrels – kan er nu immers toe leiden dat wel sprake is van een GCI, terwijl die aanvullende stap op zichzelf nauwelijks invloed hoeft te hebben op de milieugevolgen van het project. Andersom is voor dezelfde installatie, met vrijwel dezelfde milieugevolgen, geen MER nodig als het digestaat niet ter plekke wordt gedroogd. Het is de vraag hoe

⁸ Rechtbank Overijssel 27 maart 2026, ECLI:NL:RBOVE:2026:1618, r.o. 8.4.

⁹ Rechtbank Noord-Nederland 9 mei 2025, ECLI:NL:RBNNE:2025:1908, rechtbank Midden-Nederland 5 december 2025, ECLI:NL:RBMNE:2025:6505, rechtbank Gelderland 27 juni 2025, ECLI:NL:RBGEL:2025:4999 en rechtbank Oost-Brabant 6 februari 2026, ECLI:NL:RBOBR:2026:856.

deze punten zich verhouden tot het brede doel en de brede strekking van de mer-richtlijn.

Het is dan ook wachten tot de Afdeling in een Grubbenvorst-2-uitspraak meer duidelijkheid geeft over de toepassing van dit criterium. Met zoveel heldere rechtbankuitspraken op dit punt in het afgelopen jaar zou zo'n uitspraak toch niet lang op zich kunnen laten wachten. Tot die tijd biedt de inmiddels omvangrijke reeks rechtbankuitspraken wel een duidelijke aanwijzing voor de praktijk: als mest uit een vergistingsinstallatie niet verder wordt bewerkt en hier geen stoffen aan toe worden gevoegd, wordt er in de lagere rechtspraak vanuit gegaan dat geen sprake is van een GCI. Die benadering is consistent, goed uitlegbaar en sluit aan bij zowel de feiten van Grubbenvorst als de gewone betekenis van het begrip fabricage. Vooralsnog valt daar goed mee te werken, maar het laatste woord zal aan de Afdeling zijn.

mr. N. Knol

8256

ECLI:NL:RVS:2026:2901

Raad van State – Afdeling bestuursrecht-spraak

20 mei 2026

(mrs. M.M. Kaajan, G.T.J.M. Jurgens en J. Hoekstra)

(Stikstof)

Met noot van mr. S. Keywani

Natuurvergunning. Referentiesituatie. Overgangsregeling.

[Wet natuurbescherming, art. 2.7 lid 2; Habitatrichtlijn, art. 6 lid 3; Algemene wet bestuursrecht, art. 8:72 lid 3 aanhef en onder a]

Bij besluit van 1 december 2021 heeft het college van gedeputeerde staten van Noord-Brabant het verzoek van Milieuvereniging Land van Cuijk om handhavend op te treden tegen het houden van dieren zonder een vereiste natuurvergunning door een veehouder in Velp afgewezen. In deze procedure gaat het om een verzoek om handhavend op te treden tegen het houden van melkkoeien en jongvee, omdat hij volgens de milieuvereniging de vergunningplicht in de Wnb overtreedt (artikel 2.7, tweede lid, van de Wnb). De veehouder is namelijk van plan om op een plek waar een veehouderij heeft gezeten, opnieuw een veehouderij te beginnen en melkkoeien en jongvee te houden. De veehouder noemt

dit een 'herstart'. De rechtbank heeft geoordeeld dat het college ten onrechte geen overtreding heeft geconstateerd, omdat voor het houden van melkkoeien en jongvee een natuurvergunning is vereist waarover de veehouder niet beschikt. De rechtbank heeft daarbij overnomen dat de rechtsvoorganger van de veehouder de bedrijfs-situatie heeft gewijzigd en dat de veehouder daarom het bedrijf niet terug kan wijzigen zonder een melding op grond van het Activiteitenbesluit milieubeheer en er dus ook een natuurvergunning nodig is. De Afdeling oordeelt dat er sprake is van een nieuw project maar komt vervolgens uit bij het beoordelingskader uit haar uitspraak van 18 december 2024 over intern salderen en valt de activiteit onder de door de Afdeling gecreëerde overgangsregeling. De beroepen van het college en de veehouder zijn gegrond.

AFDELING

BESTUURSRECHTSPRAAK

Uitspraak in de hoger beroepen van:

1. [appellante sub 1], gevestigd in [plaats], waarvan de vennoten zijn [vennoot A], wonend in [woonplaats], en [vennoot B], wonend in [woonplaats],
2. het college van gedeputeerde staten van Noord-Brabant,

appellanten,

tegen de uitspraak van de rechtbank Oost-Brabant van 26 mei 2023 in zaak nr. 22/2003 in het geding tussen: Milieuvereniging Land van Cuijk, gevestigd in Mill, gemeente Land van Cuijk,

en

het college.

Procesverloop

202304274/1/R2

Bij besluit van 1 december 2021 heeft het college het verzoek van Milieuvereniging Land van Cuijk om handhavend op te treden tegen het houden van dieren zonder een vereiste natuurvergunning door [appellante sub 1] aan de [locatie] in Velp afgewezen. Bij besluit van 19 juli 2022 heeft het college het door de milieuvereniging daartegen gemaakte bezwaar gegrond verklaard en het besluit van 1 december 2021 in stand gelaten onder aanvulling van de motivering. Bij uitspraak van 26 mei 2023 heeft de rechtbank het door de milieuvereniging daartegen ingestelde beroep gegrond verklaard, het besluit van 19 juli 2022 vernietigd en het college opgedragen om binnen drie maanden een nieuw besluit op bezwaar te nemen met inachtneming van de uitspraak.

Tegen deze uitspraak hebben het college en [appellante sub 1] hoger beroep ingesteld.

De milieuvereniging heeft een schriftelijke uiteenzetting gegeven.

[appellante sub 1] en het college hebben nadere stukken ingediend.

202401998/3/R2